

Дегтярьова Наталія Сергіївна

Педагогічний стаж: 5 років.

Кваліфікаційна категорія: спеціаліст другої категорії.

Освіта: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2011 рік.

Педагогічна ідея

«Формування екологічної та здоров'язбережувальної свідомості на уроках біології»

«Не доведи Боже жити в часи змін» – так говорить давньокитайська народна мудрість. Чи можна цей вислів пов'язати із процесами, що наразі відбуваються в освіті України? Навряд, адже вона має структуру європейського типу і знаходиться на етапі якісних змін. Чому постало питання реформи? Очевидно, що ще донедавна українська освіта не відповідала запитам суспільства, економіки і світовим тенденціям. Тому ми можемо спостерігати її активну трансформацію на усіх рівнях, у тому числі – на рівні середньої освіти. Я є сучасним педагогом, тому вважаю себе частиною цього процесу. Моє покликання як учителя – виховувати сучасну, активну молоду людину, яка володітиме низкою предметних та життєвих компетенцій, що допоможуть їй у подальшому навчанні, професійній діяльності та повсякденному житті.

У наш час існує, здається, дві найголовніші проблеми людства: здоров'я окремої людини і «здоров'я» цілої планети. У сучасних реаліях екологічних проблем та їх наслідків, а також ситуації з пандемією COVID-19 особливої актуальності набуває екологічна освіта та отримання знань і практичних навичок зі збереження здоров'я.

Пріоритетним завданням сучасної освіти є навчання і виховання свідомої молоді, яка прагнула б упроваджувати в життя принципи сталого розвитку суспільства. Сталий розвиток – це така концепція використання природних ресурсів, яка задовольняє потреби людства зараз, проте не загрожує інтересам майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному довкіллі. Упровадження в життя цих принципів неможливе без участі закладів освіти, а саме без виховання бережливого ставлення до природи та без усвідомлення необхідності екологічного використання природних благ.

Однією із найважливіших функцій шкільної освіти є зміцнення та збереження здоров'я учнів, оскільки Конституція України визнає життя і здоров'я людини найвищими соціальними цінностями. Основне завдання сучасної школи

полягає у створенні такого освітнього середовища, в якому дитина буде гармонійно розвиватися, формуючи свідоме ставлення до життя і здоров'я. Як відомо, будь-яку проблему краще попередити, аніж усувати її наслідки. Тому важливо дати учням знання про будову їхнього організму, методи профілактики хвороб, збереження та відновлення здоров'я. Саме на уроках біології потрібно реалізовувати зазначені цілі. Під час навчальних занять здобувачі освіти не лише отримують «сухі» факти, але й навчаються критично мислити, набувають практичних навичок, виховують бережливе ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих людей, стану навколишнього середовища.

Наразі фахівці виділяють ряд факторів, зокрема, педагогічні, психологічні, соціальні, які несуть негативний вплив на формування в умовах закладу освіти необхідного здоров'язбережувального середовища:

- занадто високий обсяг навчального матеріалу і темп його викладання;
- низька рухова активність учнів;
- невідповідність навчальних програм віковим особливостям учнів;
- низька обізнаність педагогічного складу у питаннях здорового способу життя;
- «гаджетизація» усіх сфер людського життя.

Виділяють такі основні компоненти здоров'язбережувальних технологій, що сприяють підвищенню формування культури здоров'я здобувачів освіти: емоційно-вольовий; аксіологічний; здоров'язбережувальний; екологічний; фізкультурно-оздоровчий; гносеологічний.

Актуальність моєї методичної проблеми полягає у формуванні в учнів екологічних та здоров'язбережувальних компетентностей для їх повсякденного життя. Крім того, керуючись різними засобами і методами, на уроках розвиваю в учнів критичне мислення, логіку, увагу та пам'ять, уміння працювати в команді, креативність.

Для реалізації поставленої мети дотримуюсь принципів: санітарно-гігієнічних норм навчання; оптимального режиму праці; врахування індивідуальних особливостей учнів; зміни режиму навчальної діяльності; емоційного розвантаження; сприятливого психологічного клімату; правильної організації активного відпочинку; забезпечення зворотного зв'язку.

На уроках застосовую традиційні та інноваційні методи і технології навчання. Серед останніх результативність і практичність показують технології особистісно орієнтованого навчання, розвиток критичного мислення, проблемні питання, проєктна діяльність, інтерактивне навчання.

Особлива роль на уроках біології належить практичним методам навчання. Зокрема, під час уроків-практикумів та виконання лабораторних робіт діти

проводять невеликі експерименти. Завдяки такій формі роботи здобувачі освіти якнайкраще можуть зрозуміти і запам'ятати навчальний матеріал. Велика роль відводиться також наочності, оскільки без неї учням буває важко уявити певні біологічні об'єкти або процеси. Для цього учням пропоную гербарні зразки, ентомологічні колекції, скелети та опудала тварин, мікропрепарати, моделі та макети органів людського організму і, звичайно, живі об'єкти.

Для розвантаження учнів та зняття напруження на різних етапах уроку використовую кінезіологічні вправи – своєрідну «гімнастику мозку». З їх допомогою процес навчання стає більш ефективним. Завдяки таким вправам активізується робота головного мозку та покращується координація і синхронізація діяльності правої та лівої півкуль. За допомогою прийомів кінезіології оптимізуються основні психічні процеси (мова, пам'ять, мислення, увага, уява, слух), підвищується розумова працездатність.

Постійно співпрацюю з учителями української та англійської мов, математики, використовую міжпредметні зв'язки у формуванні ключових компетентностей учнів.

Чільне місце відвожу позакласній роботі. Вихованці беруть участь у різноманітних акціях та конкурсах екологічного спрямування регіонального та всеукраїнського рівнів. У ході таких заходів маю додаткову можливість реалізовувати свою методичну проблему.

Практикую проведення в школі тижня біології та екології, що мотивує учнів до вивчення природничих дисциплін, поглиблення знань про екологічні проблеми та здорового способу життя.

Основна мета освіти XXI століття – розвиток особистості. Біологія, як навчальна дисципліна, вважається одним з найважливіших компонентів всебічного розвитку учнів. У процесі вивчення предмета здобувачі освіти не лише засвоюють знання і набувають практичних навичок, але й формують власне ставлення до оточуючого світу, оперують різними видами загальнолюдських цінностей, а саме – здоров'ям і екологічним станом довкілля.

Покликання на відеореєструє: <https://youtu.be/HpqQhZ7ggKs>